

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik

Šubičeva ulica 4

1000 Ljubljana

Številka: 001-32/2019

Datum: 27. 2. 2019

Zadeva: Odgovor na pisno poslansko vprašanje poslanca Tomaža Lisca v zvezi z učinki dviga minimalne plače

Dne 28. 1. 2019 je Ministrstvo za finance od predsednika Državnega zbora RS prejelo pisno poslansko vprašanje poslanca Tomaža Lisca, naslovljeno na ministra za finance, v zvezi z učinki dviga minimalne plače. Poslanec navaja, da se je po sprejetju zakona o minimalni plači zgodilo tisto, kar so nekateri opozarjali tekom sprejemanja navedenega zakona, s katerim se je minimalna plača dvignila – da bo v primeru, če ne bo ostalih sprememb zakonodaje, s katero se bo zmanjšala davčna obremenitev in dvignil prag za uveljavljanje socialnih pravic (Zakon o dohodnini, Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ...), od tega dviga imela korist praktično le država oziroma državni proračun.

V zvezi z navedenim so bila na ministra za finance naslovljena naslednja vprašanja:

1. Število zaposlenih, ki se jim je s spremembo Zakona o minimalni plači le ta zvišala? Koliko od teh zaposlenih dela v javnem in koliko v zasebnem sektorju?
2. Koliko se bo v povprečju zaradi dviga minimalne plače zvišala neto plača? Poslanec prosi za podatek za posameznega delavca in oceno zvišanja za vse zaposlene.
3. Koliko več prihodkov se zaradi dviga minimalne plače pričakuje v javnih financah? Poslanec prosi, da se finančne učinke iz vseh naslovov (zvišanje dohodnine, zmanjšanje socialnih izdatkov, zvišanje prispevkov za pokojninsko in zdravstveno blagajno...) posreduje za vsako blagajno javnega financiranja posebej.
4. Koliko se bodo zaradi dviga minimalne plače zvišali stroški dela delodajalcem? Poslanec prosi za podatek v povprečju na posameznega delavca in skupno za vse delavce.
5. Ali namerava vlada spremeniti zakonodajo, s katero se bo zvišanje minimalne plače bolj poznalo v zvišanju materialnega in socialnega položaja delavcev in njihovih družin, ne pa praktično zgolj v prihodkih države? Če da, katero zakonodajo namerava vlada spremeniti, s kakšnimi rešitvami in kdaj?

Uvodoma poudarjamo, da področje priprave Zakona o minimalni plači ne sodi v pristojnost Ministrstva za finance, zato z vidika sprememb na področju te zakonodaje, kot tudi o oceni stanja na področju prejemnikov minimalnih plač ne moremo podrobno odgovoriti, saj gre za pristojnost Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Obenem pa s podrobnejšimi podatki o prejemnikih, kot tudi dodatkov k minimalni plači ne razpolagamo temveč imajo podrobnejše podatke na Ministrstvu za javno upravo.

V nadaljevanju vam z vidika pristojnosti Ministrstva za finance posredujemo odgovore oz. podatke na zastavljena vprašanja pripravljena na podlagi javno dostopnih podatkov:

1. Število zaposlenih, ki se jim je s spremembo Zakona o minimalni plači le ta zvišala? Koliko od teh zaposlenih dela v javnem in koliko v zasebnem sektorju?

Po oceni Statističnega urada Republike Slovenije je v letu 2018 (obdobje januar-oktober) v povprečju 40.869 zaposlenih na mesec prejelo plačo v višini veljavne minimalne plače. Od teh je bilo v povprečju 33.341 oseb zaposlenih pri pravnih osebah v zasebnem sektorju, 7.528 oseb pa pri proračunskih uporabnikih. Pri tem poudarjamo, da zaradi metodoloških omejitev govorimo le o oceni, ne o dejanskem številu zaposlenih pri pravnih osebah. Več o tem je na voljo na povezavi

https://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/07_trg_dela/10_place/01_07010_place/01_07010_place.asp.

2. Koliko se bo v povprečju zaradi dviga minimalne plače zvišala neto plača? Poslanec prosi za podatek za posameznega delavca in oceno zvišanja za vse zaposlene.

Povprečne ocene dviga neto plače za vse zaposlene ni mogoče podati, saj na rezultat dviga neto plače v veliki meri vplivajo dodatni prejemki (nadure, dodatki za delo preko noči, praznikih, nedeljah, dodatki za delovno dobo, itd.), predvsem pa je pomembno tudi različno uveljavljanje davčnih olajšav posameznika. Vse skupaj pomeni, da je rezultat v končnem znesku neto minimalne plače med posamezniki lahko zelo različen.

S tako podrobnimi in vsemi podatki na Ministrstvu za finance ne razpolagamo, zato v tabelah 1 in 2 podajamo primere izračuna neto dohodka na ravni posameznika na letnem in mesečnem nivoju ob upoštevanju veljavne minimalne plače v letu 2019 ter ob predpostavljenih različnih višinah dodatnih prejemkov (dodatkov) k minimalni plači in uveljavljanju različnih davčnih olajšavah. Pri tem smo v tabeli 1 pri posamezniku upoštevali le splošno olajšavo, v tabeli 2 pa še olajšavo za enega otroka. Zaposleni, prejemnik minimalne plače, namreč lahko v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, uveljavlja še druge davčne olajšave (predvsem olajšave za otroke in druge družinske člane) in s tem vpliva na nižjo davčno obveznost.

Tabela 1: Izračun neto dohodka pri minimalni plači in ob različnih dodatkih ter ob upoštevanju samo splošne davčne olajšave v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino

Teoretični izračun	Zneski v €			
	Minimalna plača - 886,63 na mesec	Minimalna plača + regres	Minimalna plača + 1.000 evrov	Minimalna plača + 3.900 evrov
1. Bruto dohodek	10.640	11.526	11.640	14.540
2. Prispevki za socialno varnost	2.351	2.547	2.572	3.213
3. Splošna olajšava	6.520	5.982	5.811	3.303
3.a Olajšava za vzdrževanega otroka				
4. Davčna osnova	1.769	2.997	3.256	8.024
5. Davčna stopnja	16%	16%	16%	27%
6. Dohodnina	283	480	521	1.284
7. Prispevki in dohodnina	2.634	3.027	3.093	4.497
8. Neto dohodek	8.006	8.499	8.547	10.043
NA MESEČNEM NIVOJU				
Bruto dohodek	887	961	970	1.212
Dohodnina	24	40	43	107
Neto dohodek	667	708	712	837

Vir: Lastni preračuni MF

Tabela 2: Izračun neto dohodka pri minimalni plači in ob različnih dodatkih ter ob upoštevanju tako splošne olajšave kot olajšave za enega vzdrževanega člana v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino

Zneski v €

Teoretični izračun	Minimalna plača - 886,63 na mesec	Minimalna plača + regres	Minimalna plača + 1.000 evrov	Minimalna plača + 3.900 evrov
1. Bruto dohodek	10.640	11.526	11.640	14.540
2. Prispevki za socialno varnost	2.351	2.547	2.572	3.213
3. Splošna olajšava	6.520	5.982	5.811	3.303
3.a Olajšava za vzdrževanega otroka	2.437	2.437	2.437	2.437
4. Davčna osnova	0	560	819	5.587
5. Davčna stopnja	16%	16%	16%	16%
6. Dohodnina	0	90	131	894
7. Prispevki in dohodnina	2.351	2.637	2.704	4.107
8. Neto dohodek	8.289	8.889	8.936	10.433
NA MESEČNEM NIVOJU				
Bruto dohodek	887	961	970	1.212
Dohodnina	0	7	11	74
Neto dohodek	691	741	745	869

Vir: Lastni preračuni MF

3. *Koliko več prihodkov se zaradi dviga minimalne plače pričakuje v javnih financah? Poslanec prosi, da se finančne učinke iz vseh naslovov (zvišanje dohodnine, zmanjšanje socialnih izdatkov, zvišanje prispevkov za pokojninsko in zdravstveno blagajno...) posreduje za vsako blagajno javnega financiranja posebej.*

Učinkov vpliva na prihodke iz naslova dohodnine, kot tudi prispevkov za socialno varnost ni mogoče natančno oceniti. Razlogi so navedeni že v odgovoru 2. Smo pa kljub temu pripravili približno oceno dodatnih prihodkov. Tako ocenjujemo, da bi dvig minimalne plače v 2019 v primeru, da prejemniki minimalne plače uveljavljajo le splošno olajšavo, pomenil približno 7,8 milijonov evrov dodatnih javnih sredstev (od tega dohodnine okoli 3 milijone evrov), v 2020 pa – po izločitvi dodatkov in delovne uspešnosti – približno 35 milijonov evrov dodatnih javnih sredstev (od tega dohodnine okoli 4,4 milijona evrov).

S podatki o upravičencih do socialnih prejemkov Ministrstvo za finance ne razpolaga, saj gre za pravice, ki so v pristojnosti Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Posledično ocene o zmanjšanju socialnih izdatkov zaradi zvišanja minimalne plače ne moremo podati.

4. *Koliko se bodo zaradi dviga minimalne plače zvišali stroški dela delodajalcem? Poslanec prosi za podatek v povprečju na posameznega delavca in skupno za vse delavce.*

Višja minimalna plača seveda pomembno vpliva na strošek dela, in sicer ima največji vpliv predvsem pri podjetjih v delovno intenzivnih panogah, kjer je največji delež zaposlenih z minimalno plačo.

Skupno je mogoče oceniti, da bi dvig stroškov dela za delodajalce zaradi minimalne osnove za plačilo prispevkov, ki se trenutno odmerijo od višjega zneska kot z minimalno plačo, predstavljal približno 3 do 4 odstotke. Pri tem pa je treba opozoriti tudi na vidik višjih stroškov dela zaradi izločitve preostalih dodatkov iz minimalne plače. Pri tem ocenjujemo, da bo med dodatki največji delež tako po obsegu povečanja skupne mase plač kot tudi na ravni posameznika povzročila izločitev dodatka na delovno dobo. V kakšni višini se bodo zvišali stroški dela pa je zaradi pomanjkanja razpoložljivih podatkov to nemogoče oceniti.

5. *Ali namerava vlada spremeniti zakonodajo, s katero se bo zvišanje minimalne plače bolj poznalo v zvišanju materialnega in socialnega položaja delavcev in njihovih družin, ne pa praktično zgolj v prihodkih države? Če da, katero zakonodajo namerava vlada spremeniti, s kakšnimi rešitvami in kdaj?*

Z vidika pristojnosti Ministrstva za finance lahko navedemo, da davčno okolje nedvomno vpliva na konkurenčnost gospodarstva, kar dokazujejo tudi študije OECD in drugih organizacij, iz katerih je razvidno, da je visoka obremenitev dela problematična z dveh vidikov; prvič, ustvarja se pritisk na stroške dela ter slabšanje mednarodne konkurenčnosti podjetij in države, in drugič, povečuje se tveganje za naraščanje sive ekonomije.

Vlada Republike Slovenije si je kot eno izmed pomembnih prioritet v letu 2019 zastavila prestrukturiranje davčnih bremen v smeri razbremenitve stroškov dela. V okviru oblikovanja teh ukrepov bomo rešitve na Ministrstvu za finance uskladili s socialnimi partnerji.

S spoštovanjem,

dr. Andrej Bertoncelj
minister